

Література

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : Навч. посібник. Реком. МОНУ для студ. ВНЗ / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Суми : Університетська книга, 2008, 2011. – 428 с.
2. Загородня Л. П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку : Навч. посібник. Реком. МОНУ для студ. ВНЗ / Л. П. Загородня, С. А. Титаренко, Г. П. Барсуковська ; За ред. Загородньої Л.П. – Суми : Університетська книга, 2011. – 272 с.
3. Крутій К. Планування роботи сучасного дошкільного навчального закладу: поняття, особливості, умови ефективної реалізації / К. Крутій. – Запоріжжя : Ліпс, 2005. – 208 с.

УДК372:37.017

ШВАРДАК М.В., БІЛА М.М.
Мукачівський державний університет

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Одним з ефективних шляхів оновлення змісту і методів навчання у сучасній школі є інтеграція, під якою розуміють процес зближення і поєднання різних навчальних предметів.

Реформування сучасної освіти лежить на шляху до подолання ізольованого викладання навчальних предметів і створення принципово нових освітніх програм, де процес освітньої діяльності орієнтуватиметься на розвивально-продуктивний інтегративний підхід [1].

Ідея педагогічної інтеграції не є новою. Слід згадати створений К.Ушинським синтетичний метод навчання грамоти, уроки мислення у природі В.Сухомлинського, уроки мистецтва Д.Ковалевського та Б.Юсова, педагогічну теорію співробітництва Ш.Амонашвілі, побудовану на засадах інтеграції. Серед сучасних дослідників інтегрованого підходу до навчання можна назвати Т.Браже, О.Гільзову, О.Савченко, Н.Сердюкову, О.Сухаревську, В.Фоменка.

Актуальність проблеми пошуку раціональних шляхів інтеграції різних дисциплін у процесі початкового навчання посилюється у зв'язку з перевантаженістю школярів навчальними предметами, тематичною однорідністю навчальних дисциплін.

Основними завданнями інтегрованих уроків є: створення передумов для всебічного розгляду учнями певного об'єкта, поняття, явища; формування системного мислення; збудження уяви та позитивного емоційного ставлення до пізнання.

У сучасній школі узвичаїлася міжпредметна інтеграція, здійснювана різними шляхами, зокрема, завдяки: створенню інтегрованих курсів (навчальних предметів, які інтегрують знання кількох наук або видів мистецтв: природничих – “Природознавство”, суспільствознавчих – “Я у світі”, біологічних – “Основи здоров'я”, музичне і образотворче мистецтво – “Мистецтво” та ін.); розробленню нових форм уроків (урок з міжпредметними зв'язками, інтегрований урок, бінарний урок); упровадженню навчальних проєктів; організації тематичних днів та тижнів [1].

У новому Державному стандарті початкової освіти наголошується, що на підставі базового навчального плану може здійснюватися повна або часткова інтеграція різних освітніх галузей. Зміст освітніх галузей у початковій школі інтегрується у різній комбінації їх компонентів, утворюючи інтегровані предмети і курси, перелік і назви яких зазначаються в освітніх програмах і навчальних планах. Теми для навчання у рамках інтегрованих курсів можуть обирати як учитель, так і діти [2].

Пропонується інтегрувати сім освітніх галузей у курс «Я досліджую світ». Ці галузі такі: мовно-літературна, математична, природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична. Навчальні предмети «українська мова» та «математика» пропонується теж інтегрувати, але не повністю. З 4-х годин на тиждень вивчення математики один урок викладатиметься у рамках інтегрованого курсу, а інші три – як окремі навчальні предмети. Так само з українською мовою. Пропонується 2 години цього предмету викладати у рамках курсу «Я досліджую світ», а решту 5 – як окремий предмет «Українська мова» [2].

Для того, щоб провести інтегровані уроки учителям необхідно проаналізувати річне календарне планування, зіставити матеріал різних предметів для виділення тем, близьких за змістом або метою, визначити завдання уроку та «сконструювати» урок. Проведення інтегрованого уроку вимагає від учителя високого професіоналізму та ерудиції.

При плануванні проведення інтегрованого уроку слід звернути увагу на те, що інтегровані предмети можуть вивчатися відірвано у часі або ж у близьких часових межах. Унаслідок цього виділяють горизонтальні та вертикальні міжпредметні зв'язки [3].

Таблиця 1

Горизонтальні та вертикальні міжпредметні зв'язки				
Горизонтальні міжпредметні зв'язки (інтегровані предмети вивчаються відірвано у часі, впродовж тижня, місяця)				
Тема 1		Тема 2		Тема 3
Природознавство		Українська мова		Трудове навчання
Досліджуємо папір. Як виготовляють папір?		Словникове слово: папір		Колекція видів паперу. Виготовляємо паперову іграшку
Вертикальні міжпредметні зв'язки (інтегровані предмети вивчаються у близьких часових межах, упродовж одного уроку, одного дня)				
Природознавство. Тема. Водойми України				
Літературн е читання	Основи здоров'я	Образотворче мистецтво	Українська мова	Математика
Вірш про річку	Правила без- печної пове- дінки на воді	Малювання водної рослини	Правопис власних назв (назви водойм)	Вимірювання довжини річки, в м, км; визначення глибини річки; класифікація річок за довжиною та глибиною

Отже, реформування сучасної освіти лежить на шляху подолання ізольованого викладання навчальних предметів, навчальних тем і проблем, а також створення принципово нових навчальних програм, де освітній процес доцільно орієнтувати на розвивально-продуктивний підхід у напрямку розробки інтегрованих підручників, впровадження інтегрованих курсів,

проведення інтегрованих уроків та використання системи інтегрованих навчальних завдань.

Література

1. Бібік Н. М. Нова українська школа: poradnik dla vchytel'ya / Під заг. ред. Бібік Н.М. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди»», 2017. – 206 с.
2. Державний стандарт початкової освіти від 21 лютого 2018 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>.
3. Ніколенко Л. Т. Нова українська школа: інтеграційний підхід у початковій загальній освіті [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://lib.iitta.gov.ua/709952/1/Ніколенко_Стаття%20Нова%20укр.%20шк.%20інтерп..pdf.

УДК 338.46:37

ШИМКО О. В.

ПВНЗ «Карпатський університет імені А. Волошина»

ПРО ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНИХ НОВАЦІЙ В КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВИТИ

В умовах інформаційного суспільства, процесів реформування системи освіти, очікування Закону України про фахову освіту виникає проблема, яка полягає в тому, що 1) з одного боку, у сучасному українському суспільстві існує система професійної підготовки, котра склалася історично; 2) з іншої, окільні в умовах модернізації українського суспільства відбувається зміна цивілізаційних орієнтирів, якість та кількість фахівців, котрі навчаються, за багатьма критеріями не відповідають потребам соціуму.

Вказані проблеми є типовими для традиційної системи вищої освіти. Розв'язання комплексу завдань, пов'язаних з реформуванням освітнього простору України це – перш за все, нова філософія освітньої діяльності, нові принципи організації навчального процесу, новий тип відносин між викладачем та студентом, нові технології опанування знань і повна прозорість навчального процесу, провідниками чого можуть стати саме приватні навчальні заклади. У подолання вищезазначених проблем можна запровадити певні технології, які значно легше запровадити у приватному закладі, менш бюрократичному, мобільнішому, демократичнішому. Зокрема:

1. **Технологія не навчальної спрямованості навчання.** Усуває протиріччя між «навчальним» характером постановки цілей навчання (наприклад, в термінах знань, умінь і навичок) і характером очікуваних результатів навчання. Результатом освіти постає не фіксована сукупність певних знань, а зміна фахових цілісних компетенцій, зміна укладу виробничих процесів, вдосконалення управлінських показників, досягнення нових результатів підрозділами організації або навіть організації в цілому [1]. Це виклик традиційному педагогічному мисленню, котре вимагає від сучасного викладача одночасного зі студентами навчання, генерації ідей, їх фіксації та освоєння й моментального використання нового культурного досвіду.

2. **Технологія суб'єктивного об'єкту або об'єктивного суб'єкту.** В освітній практиці виникають протиріччя між «замовником» і «споживачем»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>